

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl soudcem Mgr. et Mgr. Jaroslavem Vávrou ve věci

žalobce: X, narozený X
bytem X

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 5. 5. 2025, č.j. X

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Napadené rozhodnutí

1. Žalobce se včasnou žalobou domáhal soudního přezkumu v záhlaví tohoto rozsudku označeného rozhodnutí žalované, kterým byly zamítnuty námitky žalobce a bylo potvrzeno rozhodnutí žalované ze dne 13. 3. 2025, č. j. X. Tímto rozhodnutím byla zamítnuta žádost žalobce o přiznání invalidního důchodu pro nesplnění podmínek uvedených v § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v platném znění (dále

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

jen „zákon o důchodovém pojištění“), a to s ohledem na posudek Institutu posuzování zdravotního stavu I. instance ze dne 11. 3. 2025. Dle uvedeného posudku nebyl žalobce invalidní ani pro invaliditu prvního stupně, neboť míra poklesu jeho pracovní schopnosti činila toliko 30 %.

2. V námitkovém řízení byl zpracován posudek zdravotního stavu žalobce s tím, že Institut posuzování zdravotního stavu II. instance v posudku ze dne 29. 4. 2025 dospěl k závěru o totožné míře poklesu pracovní schopnosti žalobce ve výši 30 %. Žalované proto v druhé instanci nezbylo než námitky žalobce zamítnout a napadené rozhodnutí potvrdit.
3. V odůvodnění žalovaného rozhodnutí o námitkách žalovaná uvedla, že jak v minulosti, tak po zpracování nového posudku Institutem posuzování zdravotního stavu ze dne 29. 4. 2025 byla míra poklesu pracovní schopnosti žalobce stanovena na 30 %. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti žalobce je vertebrogenní postižení žalobce podrobně popsané na straně 5 a 6 posudku. Další zdravotní postižení žalobce byla zohledněna v navýšení horní hranice procentního rozmezí míry poklesu pracovní schopnosti.

II. Obsah žaloby a další vyjádření žalobce

4. Žalobce se žalobou domáhal zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalované k dalšímu řízení. Podání žaloby odůvodnil tím, že jeho zdravotní stav byl nesprávně a nedostatečně posouzen. Má za to, že jeho zdravotní stav odůvodňuje přiznání druhého stupně invalidity. Zásadní pochybení spatřuje v tom, že nebyl osobně vyšetřen posudkovým lékařem. Při posouzení jeho stavu nebyly vzaty v úvahu jeho veškeré významné zdravotní potíže, tedy úzkostná porucha, panická ataka, reflux, nedoslýchavost a zejména plicní onemocnění CHOPN III. K doporučení nekouřit uvedl, že je nemístné. Ani respektování doporučení nekouřit mu zdraví nevrátí. Posudek o invaliditě ze dne 11. 3. 2025 neřeší otázku jeho celkového poklesu průcheschopnosti, není zhodnocena jeho celková výkonnost, pohyblivost a schopnost vykonávat denní aktivity. Posudek neobstojí v testu úplnosti, přesvědčivosti a správnosti. Dle žalobce se žalovaná dále nevypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi.
5. Dne 19. 7. 2025, tedy po uplynutí zákonné dvouměsíční lhůty pro podání žaloby, bylo soudu doručeno podání žalobce označené jako doplnění argumentace k žalobě. V něm žalobce shrnul svá zdravotní postižení. Uvedl, že pochybení posudkového lékaře spatřuje v tom, že jako rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu neurčil CHOPN ve stádiu III.-IV., které vykazuje nejvyšší míru funkčního postižení. Posudkový lékař nepřipustně zohlednil kouření žalobce, přestože žalobce kouření výrazně omezil. Posudkové zhodnocení vertebrogenních potíží žalobce jako lehkého funkčního omezení je v přímém rozporu s lékařskými nálezy, které popisují vícečetná strukturální a funkční poškození páteře odpovídající nejméně středně těžkému až těžkému postižení. Ze strany posudkového lékaře zůstal neposouzen vliv psychiatrického onemocnění, zcela opomenut byl vliv psychiatrické a analgetické medikace, která zásadně ovlivňuje schopnost žalobce soustavně pracovat a fungovat v běžném životě. Dále žalobce poukazoval na procesní pochybení, které spatřoval v nepřizvání odborných lékařů specializujících se na jeho zdravotní postižení.

6. K posudku posudkové komise ze dne 9. 12. 2025 vypracovanému pro účely soudního řízení žalobce uvedl, že s jeho závěry nesouhlasí. Posudek je neúplný a nepřesvědčivý, neboť posudková komise odborně neposoudila funkční dopad zdravotního stavu žalobce na jeho pracovní schopnost a omezila se pouze na popis diagnóz. Dále se posudková komise nevypořádala se zdravotní nezpůsobilostí žalobce k výkonu práce vyplývající ze vstupních pracovnělékařských prohlídek. Posudek se nevěnuje kombinovanému vlivu onemocnění žalobce a dlouhodobé medikace. Dlouhodobé předepisování opioidního analgetika Palexia, s vedlejšími účinky s přímým dopadem na pracovní schopnost a bezpečnost práce, svědčí o závažnosti jeho bolestivého stavu, který nelze hodnotit jako lehké funkční postižení. Posudek se nevypořádává s klíčovými žalobními námitkami a neobsahuje skutečně komplexní mezioborový rozbor souběžného působení plicního, neurologického a psychiatrického onemocnění a jejich vzájemně se potencujícího dopadu na pracovní schopnost žalobce. V závěru vyjádření navrhl doplnění dokazování znaleckými posudky z příslušných lékařských oborů.

III. Přezkum věci soudem

7. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů podle skutkového a právního stavu v době rozhodování správního orgánu v souladu s § 75 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále „s. ř. s.“). Pro další průběh řízení byl zpracován shora zmíněný posudek zdravotního stavu žalobce Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí v Hradci Králové ze dne 9. 12. 2025, č. j. SZ/2025/1036-HK-14 (dále též „posudek PK MPSV“).
8. Posudková komise došla k závěru, že se u žalobce nejedná o míru poklesu pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu o více než 35 %. Rozhodujícím zdravotním postižením žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je vertebrogenní postižení podrobně popsané na straně 2 (shodně na straně 4 a 8) posudku. Uvedené zdravotní postižení je uvedeno v kapitole XIII., odd. E, položce 1 písm. b) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb.
9. Posudková komise stanovila základní míru poklesu pracovní schopnosti na 20 % a při zohlednění dalších onemocnění na konečných 30 %. Zohledněna byla vykonávaná profese s fyzickou námahou, z dalších postižení žalobce zejména chronická obstrukční plicní nemoc, duševní obtíže, nedoslýchavost a refluxní esofagitida, které odůvodnily navýšení procentuálního poklesu pracovní schopnosti žalobce o 10 %. Zdravotní stav žalobce byl přešetřen při jednání posudkové komise. Posudková komise uvedla důvody, pro které další zdravotní postižení žalobce samostatně nezpůsobují větší pokles pracovní schopnosti než rozhodující příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce. Součástí posudku je i pracovní rekomandace.
10. Dle § 38 písm. a) zákona důchodovém pojištění *má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let a stal se invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku.*
11. Podle § 39 odst. 1 téhož zákona *je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.*

12. Podle odstavce 3 téhož zákonného ustanovení se *pracovní schopností rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.*
13. Podle odstavce 4 téhož zákonného ustanovení se *při určování poklesu pracovní schopnosti vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu,*
- a) zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost,*
 - b) zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav,*
 - c) zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován,*
 - d) schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával,*
 - e) schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %,*
 - f) v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.*
14. Stanovení procentní míry poklesu pracovní schopnosti podle druhů zdravotního postižení upravuje vyhláška č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity.
15. Podle § 2 odst. 3 citované vyhlášky *je-li příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce více zdravotních postižení, jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se nesčítají; v tomto případě se určí, které zdravotní postižení je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, a procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce.*
16. Soud v dané věci po přezkoumání námitek žalobce konstatuje, že žalobu nepovažuje za důvodnou. Stanovení míry poklesu pracovní schopnosti žalobce bylo provedeno v souladu se zákonným postupem a odpovídá ustanovením shora citované vyhlášky. Posudková komise stanovila postižení s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti žalobce a toto odpovídajícím způsobem zařadila pod příslušnou pasáž přílohy vyhlášky. Posudek je z pohledu soudu přezkoumatelný. Stručným, nicméně dostatečně výstižným způsobem reaguje na tvrzení žalobce uvedená v rámci soudního řízení správního. Posudek vychází z doložených lékařských zpráv, které obsahují výsledky funkčních vyšetření a rovněž zahrnují osobní popis zdravotního stavu žalobcem. Právě lékařské zprávy obsahující jak subjektivní popis, tak medicínský

objektivizovaný stav, ve svém souhrnu slouží jako zásadní podklad pro zhodnocení zdravotního stavu žalobce.

17. Za rozhodující postižení bylo u žalobce vzato vertebrogenní postižení. Posudková komise přihlédla i k dalším zdravotním potížím žalobce, a to včetně duševních (viz strana 2 a 4 až 8 posudku PK MPSV), které měly vliv na navýšení procentuální míry poklesu pracovní schopnosti žalobce o dalších 10 %. Posudková komise v posudku srozumitelně vysvětlila, proč hodnotí postižení žalobce jako lehké funkční postižení (viz strana 5 posudku). Postižení páteře komise shledala jako dlouhodobé s prokázanými degenerativními změnami, bolestivostí, omezením hybnosti a občasnými paresteziemi, avšak bez závažného neurologického postižení, které by podmiňovalo invaliditu. Dále komise v posudku uvedla, proč nebylo možné CHOPN stanovit za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce (viz strana 7 posudku). Příloha k vyhlášce č. 359/2009 Sb., konkrétně kapitola X., odd. B, položka 1 písm. a), výslovně stanoví, že u stavů, kdy není respektováno doporučení přestat kouřit, činí míra poklesu pracovní schopnosti 5-10 %. Soud tedy nemá výhrady k nestanovení CHOPN jako rozhodující příčiny nepříznivého zdravotního stavu u žalobce. Doporučení nekouřit nebylo ze strany žalobce ke dni vydání žalobou napadeného rozhodnutí respektováno. Dle svého vyjádření žalobce nekouří až od července 2025 (viz strana 3 posudku), tedy až po datu vydání žalobou napadeného rozhodnutí.
18. Při jednání posudkové komise byl zdravotní stav žalobce přešetřen odborným lékařem z oboru neurologie. Ke složení posudkové komise soud odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále „NSS“) ze dne 31. 3. 2021, č. j. 10 Ads 280/2020-76, odst. 14, v němž NSS dospěl k závěru, že *posudkové komise jsou schopny hodnotit zdravotní stav účastníků řízení a pokles jejich pracovní schopnosti na základě odborných lékařských zpráv z různých oborů. Čistě z pohledu zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení není nutné, aby v komisi zasedali odborníci na konkrétní oblast medicíny, do níž spadají obtíže posuzovaného účastníka řízení. Zákon ani nevyžaduje obsazení posudkové komise lékařem určité odbornosti pro jednotlivá onemocnění (srov. rozsudky NSS ze dne 19. 4. 2012, č. j. 4 Ads 50/2012-22, či ze dne 6. 8. 2018, č. j. 1 Ads 154/2019-21, body 20 a 21, kde jiný stěžovatel také argumentoval nepřítomností neurologa v posudkové komisi).* Nedůvodná je tedy bez dalšího námitka žalobce spočívající v nepřizvání odborných lékařů specializujících se na jeho zdravotní postižení.
19. K námitkám žalobce proti posudku PK MPSV ze dne 9. 12. 2025 soud uvádí, že jejich důvodnost neshledal.
20. Posouzení a podřazení zdravotního stavu žalobce pod příslušné ustanovení vyhlášky, tedy zhodnocení zdravotního stavu, určení rozhodujícího zdravotního postižení a přepočet procentní míry poklesu pracovní schopnosti přísluší posudkové komisi. Soud podřazení zdravotního stavu žalobce pod příslušné ustanovení vyhlášky nepřezkoumává. Při rozhodování vychází z posudku příslušné posudkové komise, ledaže by se jednalo o zcela evidentní, i laikovi zřejmou vadu. K tomu srov. rozsudek NSS ze dne 24. 1. 2022, č. j. 2 Ads 9/2020-22, bod 17 a rozsudek NSS ze dne 31. 8. 2017, č. j. 2 Ads 186/2017-21, odst. 30.
21. Vadu posudku posudkové komise, která by založila jeho neúplnost či nepřesvědčivost soud v nyní projednávané věci ani v kontextu námitek žalobce proti posudku neshledal.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

Na rozhodující příčině dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce panuje mezi posuzujícími lékaři shoda. Zdravotní stav žalobce byl dle soudu PK MPSV na základě doložených lékařských nálezů dostatečně posudkově zhodnocen. Žalobce neuvedl konkrétní lékařské nálezy, s nimiž by měl být posudkový závěr v rozporu. Tvrzení žalobce o vlivu medikace na jeho pracovní schopnost zůstalo v obecné rovině. S námitkou žalobce, že posudková komise odborně neposoudila funkční dopad zdravotního stavu žalobce na jeho pracovní schopnost a omezila se pouze na popis diagnóz, se soud neztotožňuje. Zhodnocení funkčního dopadu postižení páteře žalobce je obsaženo na straně 5 posudku. Celkový pokles práceschopnosti žalobce je vyjádřen procentuální výší, která reflektuje více zdravotních postižení žalobce. Bolestivost stavu žalobce soud nebagatelizuje. Bolesti jako průvodní jev somatického nebo duševního onemocnění však nejsou samostatným posudkovým kritériem, protože intenzita jejich vnímání je dána individuálním prahem bolesti a duševním stavem posuzovaného.

22. Žalobcem doložená zdravotní nezpůsobilost k výkonu práce dělníka ve výrobě papíru závěry posudku PK MPSV nezpochybňuje. Obdobné platí o posudcích o zdravotním stavu žalobce vypracovaných v souvislosti s žádostmi žalobce o výplatu nemocenského. Ze skutečnosti, že byl žalobce shledán zdravotně nezpůsobilým k výkonu určité vybrané práce, případně dočasně nezpůsobilým k výkonu jím vykonávaného zaměstnání, nelze bez dalšího dovozovat nezpůsobilost k výkonu jakékoliv zaměstnání. Odkaz žalobce na rozsudek NSS sp. zn. 3 Ads 130/2011 nebyl přílehlavý. NSS se v jeho odůvodnění vyjadřoval k jiné otázce.
23. Vzhledem k tomu, že soud považuje posudek PK MPSV ze dne 9. 12. 2025 za úplný, přesvědčivý a logicky odůvodněný, nebylo ani na místě, aby soud vyžádal jeho případné doplnění, srovnávací posudek jiné posudkové komise MPSV, ani žalobcem navrhované doplnění dokazování prostřednictvím znaleckého posudku.
24. Krajský soud nezpochybňuje nelehkou situaci žalobce. Skutečnost, že žalobce subjektivně vnímá svůj zdravotní stav jinak, než jak byl zhodnocen posudkovou komisí, však nemůže být důvodem pro přiznání vyšší procentní výměry poklesu pracovní schopnosti. K tomu srov. např. rozsudek NSS ze dne 20. 6. 2019, č. j. 1 Ads 199/2018-23, odst. 18. Při posuzování poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti se totiž vychází z aktuálního klinického nálezu doloženého odbornými lékařskými nálezy. Samotné subjektivní přesvědčení žalobce o nesprávnosti posudků, jakkoliv je lidsky pochopitelné, není rozhodující, neboť jedině lékař se specializací na posudkové lékařství disponuje odbornou kompetencí ke stanovení dominantního zdravotního postižení a míry poklesu pracovní schopnosti.

IV. Závěr a náklady řízení

25. V dané věci tedy lze uzavřít, že rozhodnutí žalované je věcně správné a vychází ze skutkového stavu, který tu byl v době rozhodování. Soud žalobu proto jako nedůvodnou zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
26. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl dle § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný. Žalované podle obsahu správního spisu nevznikly takové náklady soudního řízení, které by přesahovaly rámec běžné úřední činnosti.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice, 25. března 2026

Mgr. et Mgr. Jaroslav Vávra v. r.
soudce

Shodu s prvopisem potvrzuje X.